

BME

KJIT

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Közlekedésmérnöki és Járműmérnöki Kar

Közlekedés- és Járműirányítási Tanszék

Mobil gépek mechatronikája

Dr. Aradi Szilárd

Közlekedés- és Járműirányítási

Tanszék

Bevezetés

Időbeosztás, követelmények

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Közlekedésmérnöki és Járműmérnöki Kar

Közlekedés- és Járműirányítási Tanszék

- Dr. Aradi Szilárd, Doba Dániel
- Előadás: hétfő 12:15, St. 321A., kéthetente
- Gyak1: hétfő 12:15, St. 101., kéthetente
- Gyak1: hétfő 14:15, St. 101., kéthetente
- Lab1: kedd 10:15, St. 101., hetente
- Lab2: kedd 14:15, St. 101., hetente
- 1 ZH
- Féléves házi feladat

Tematika

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Közlekedésmérnöki és Járműmérnöki Kar

Közlekedés- és Járműirányítási Tanszék

- Mobil robotok alapjai
- Linux alapok
- Robot Operating System
- Objektumorientált programozás
- Python programozás
- Lokalizáció
- Térképezés
- Útvonaltervezés- és követés
- Gyakorlati példák

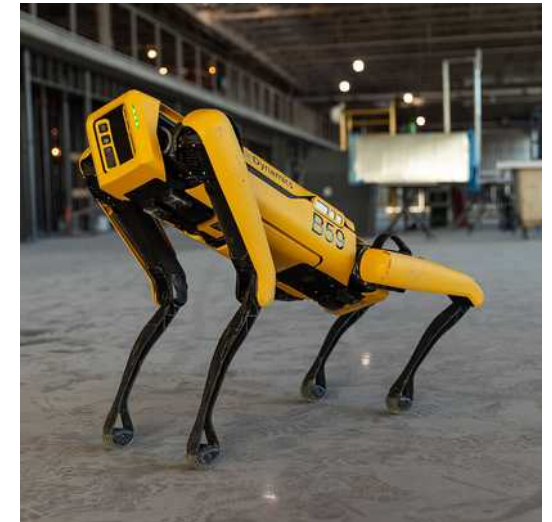
Mobil robotok

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Közlekedésmérnöki és Járműmérnöki Kar

Közlekedés- és Járműirányítási Tanszék

- Automatikus gépek, amelyek részben vagy teljesen önállóan képesek a helyváltoztatásra a megfelelő környezetükben.
- Széles körben elterjedtek a legkülönbözőbb ipari, szolgáltatási és háztartási területeken.
 - Beltéri robotok (pl.: kórházak, raktárak, egyéb ipari létesítmények, otthoni takarító robotok)
 - Áruszállítás
 - Speciális funkciók: takarítás, fertőtlenítés, őrzés stb.
 - Kültéri robotok (pl: áruszállítás, katonai és védelmi alkalmazás, katasztrófavédelem)
 - Áruszállítás részben távirányítással
 - Katonai felderítés és szállítás
 - Keresési feladatok veszélyes környezetben

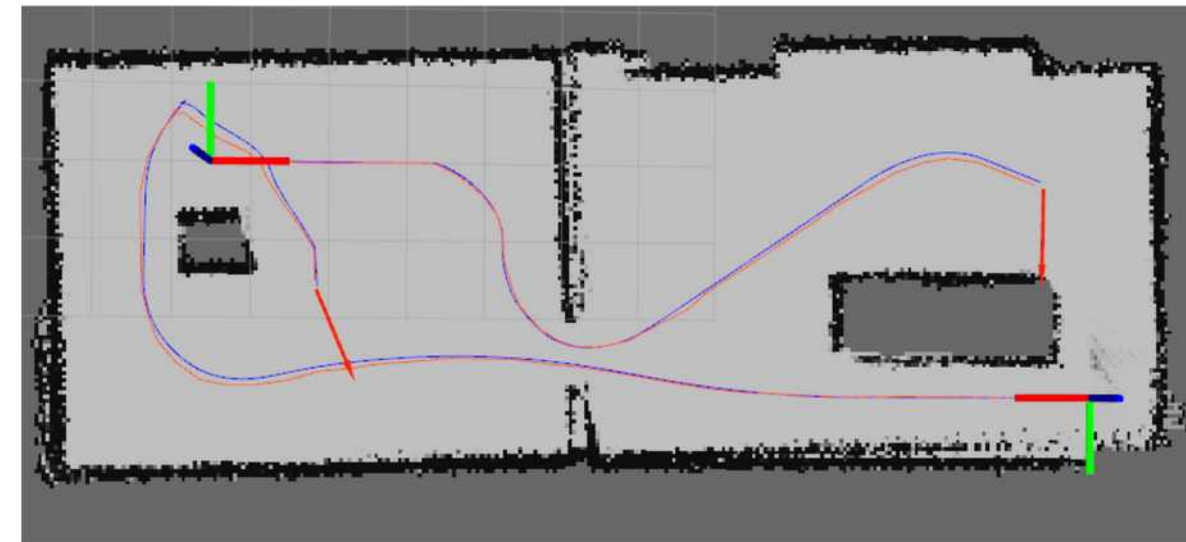
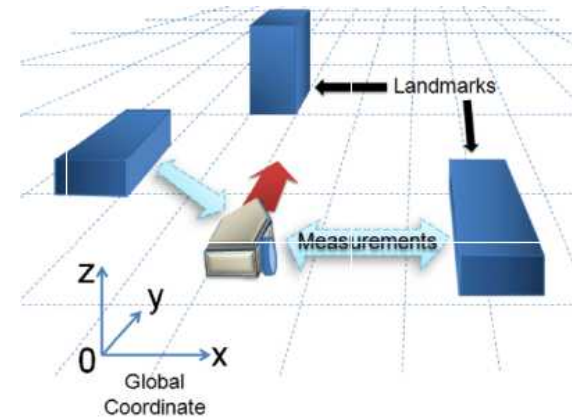
Funkcionális követelmények

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Közlekedésmérnöki és Járműmérnöki Kar

Közlekedés- és Járműirányítási Tanszék

- Hajtásszabályozás
 - Sebesség, szögsebesség
 - Lábak szabályozása, egyensúlyozás
- Lokalizáció (térképezés)
 - Pozíció meghatározása egy adott koordináta rendszerben (térképen)
- Környezetérzékelés
 - Térképezés
 - Ütközésselkerülés
 - Objektumdetekció
- Útvonaltervezés
 - Globális és lokális
- Útvonalkövetés

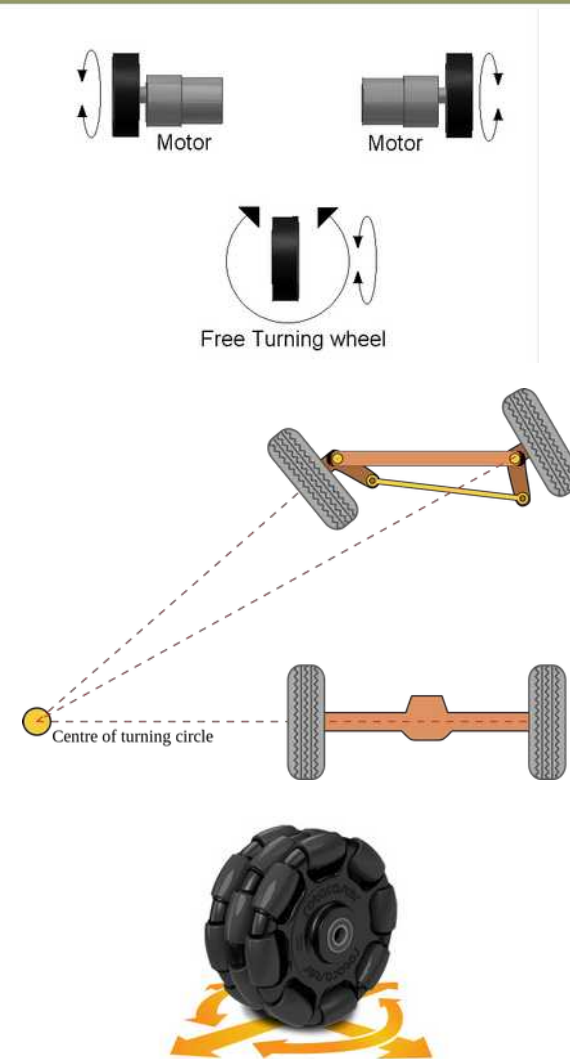
Komponensek

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Közlekedésmérnöki és Járműmérnöki Kar

Közlekedés- és Járműirányítási Tanszék

- Vezérlő számítógép
 - Beágyazott rendszer vagy PC-szerű vezérlőegység
 - Szoftver keretrendszer: op. rendszer, software stack vagy middleware
- Hajtás
 - Kerekek, lábak, lánctalp
 - Holonom vagy anholonom kinematika
 - Differenciál hajtás
 - Ackermann kormányzás
 - Omni wheel
- Szenzorok
 - Közelség- és ütközés: infravörös, kapacitív, ultrahang, nyomógomb
 - Távolság: ultrahang, infravörös, lidar
 - Sebesség, szögsebesség: kerék enkóder
 - Pozíció: GNSS, szenzor alapú lokalizáció, beltéri pozícionáló rendszer
 - Képalkotás: kamera, infrakamera, lidar
- Kiegészítő aktuátorok
- Tápellátás

Robot Operating System - ROS

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Közlekedésmérnöki és Járműmérnöki Kar

Közlekedés- és Járműirányítási Tanszék

- Mi az a ROS?
- ROS története
- ROS koncepció
- Támogatott program nyelvek
- Fájl rendszer és kód fordítás
- ROS elemek
 - Node
 - Topic
 - Launch fájlok
- Rosbag
- Időbélyegek, időzítések
- Vizualizáció
- Multimachine, multimaster - Hálózati kapcsolatok
- Transformáció - tf2
- Robotok leírása URDF formában, xacro
- Gazebo
- Dinamikus konfigurálás
- ROS robotok

Mi az a ROS?

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Közlekedésmérnöki és Járműmérnöki Kar

Közlekedés- és Járműirányítási Tanszék

- A ROS nem egy valódi operációs rendszer.
- A ROS egy ún. „middleware” szoftverkörnyezet, amit elsődlegesen robot fejlesztések felgyorsítására hoztak létre. A ROS biztosítja az alapvetően szükséges elemeket moduláris formában.
- A ROS fő erőssége a nyílt forráskód, és kifejezetten bátorít a kód újrahasználatosságra.
- A ROS-t elsődlegesen kutatás-fejlesztési környezetben hasznosítják, de egyre több az ipari alkalmazás.

ROS

ROS koncepció

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Közlekedésmérnöki és Járműmérnöki Kar

Közlekedés- és Járműirányítási Tanszék

1. Csővezetékkelés - Plumbing: az üzenetek küldés-fogadására egy rugalmas, gyorsan bővíthető, átalakítható rendszer lett kialakítva.
2. Eszközök - Tools: eszközök széles skálája áll rendelkezésre az adott rendszerek konfigurálására, indítására és megállítására, monitorozására, megjelenítésére, tesztelésére, mérési adatok tárolására.
3. Képességek - Capabilities: nagy mennyiségű könyvtár tartozik hozzá, melyek fókuszja a különböző robot műveletek - mozgás, érzékelés, beavatkozás - megvalósítása.
4. Ökoszisztéma - Ecosystem: Nagy a közösségi támogatottsága, jelentős hangsúlyt helyezve az integrációra és a dokumentációra. Egyik példa erre a ros.org, ahol több ezer ROS könyvtár dokumentációja elérhető, valamint egy megbízható, sokak által használt fórum.

ROS történelem

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Közlekedésmérnöki és Járműmérnöki Kar

Közlekedés- és Járműirányítási Tanszék

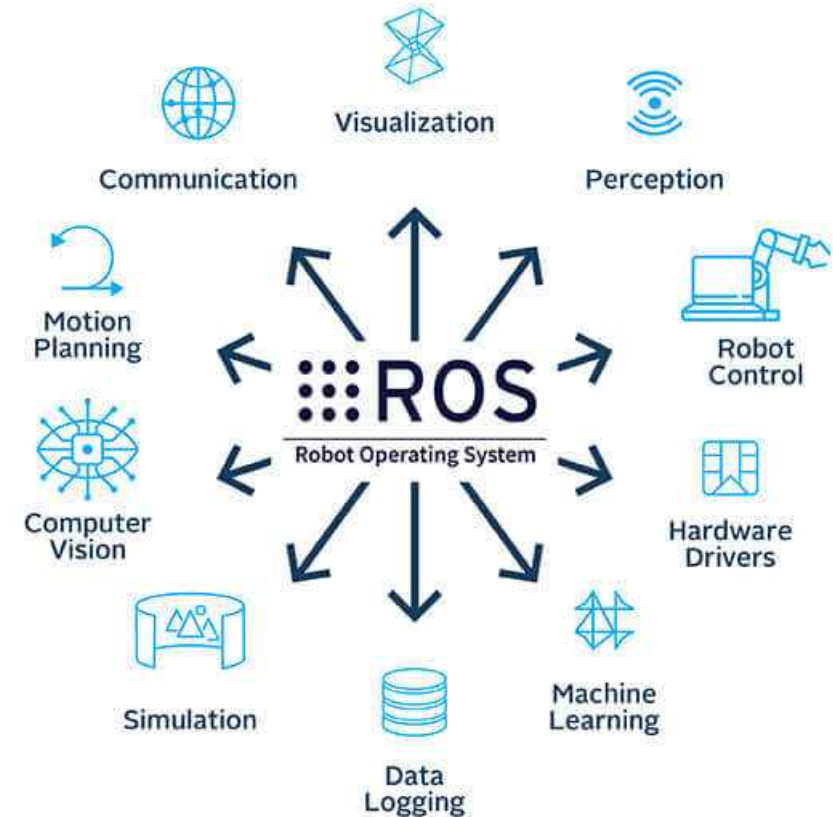
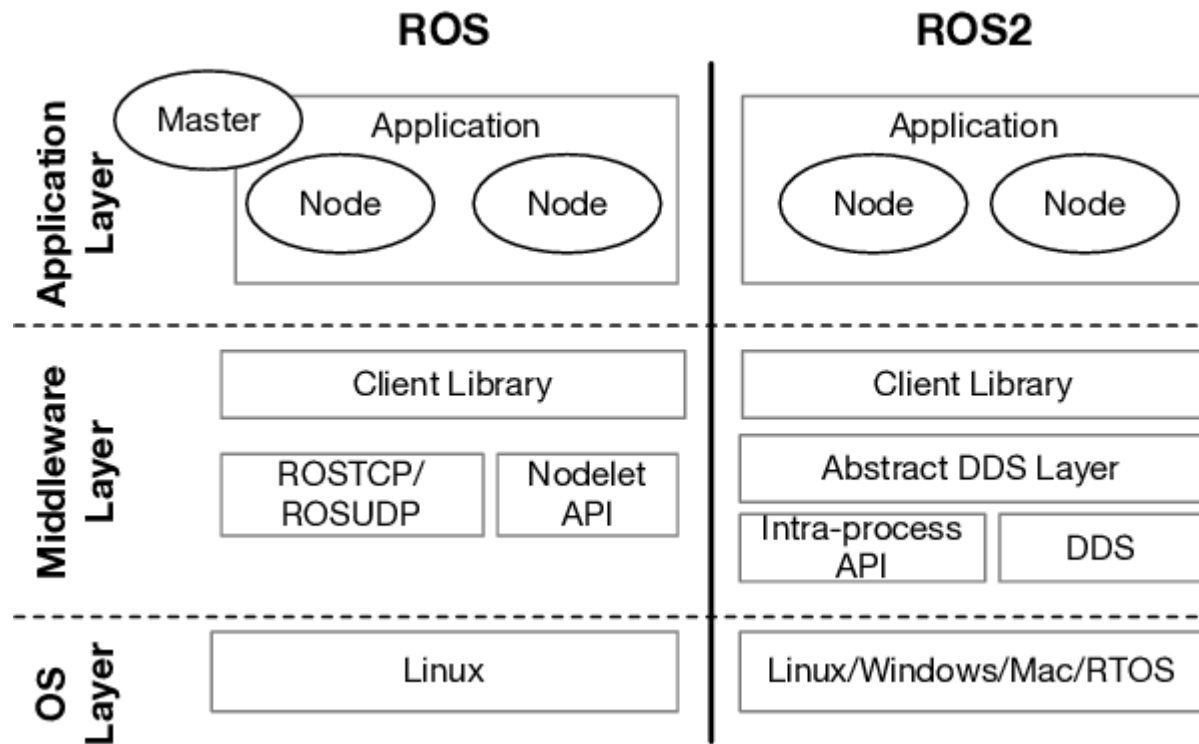
- A ROS alapjait Stanford-i Egyetem Phd hallgatói fektették le.
- 2007-ben az amerikai Willow Garage átvette fejlesztést és teljes értékű framework-é nőtte ki magát.
- 2010-ben került kiadásra az első hivatalos verzió, majd félévente új főverziók követték.
- 2013-ban Open Source Robotics Foundation (OSRF) átvette a karbantartási és fejlesztési feladatokat, és ekkor állnak át évenkénti frissítési ciklusra. Minden második évben kiadott verziók az Ubuntu Linux rendszerekhez hasonlóan kibővített támogatási ciklussal rendelkeznek, mely 5 évet jelent.
- 2017-től az OSRF Open Robotics néven fut tovább.
- 2017-ben kiadták a ROS 2-t, aminek az egyik legfontosabb újítása, hogy támogat valós idejű megoldásokat.
- 2020-ban kiadták az utolsó ROS 1 verziót, a Noetic Ninjemys-t, amely 2025-ig támogatott.
- A továbbiakban a ROS 2-ből lesznek új verziók.

ROS felépítés I.

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

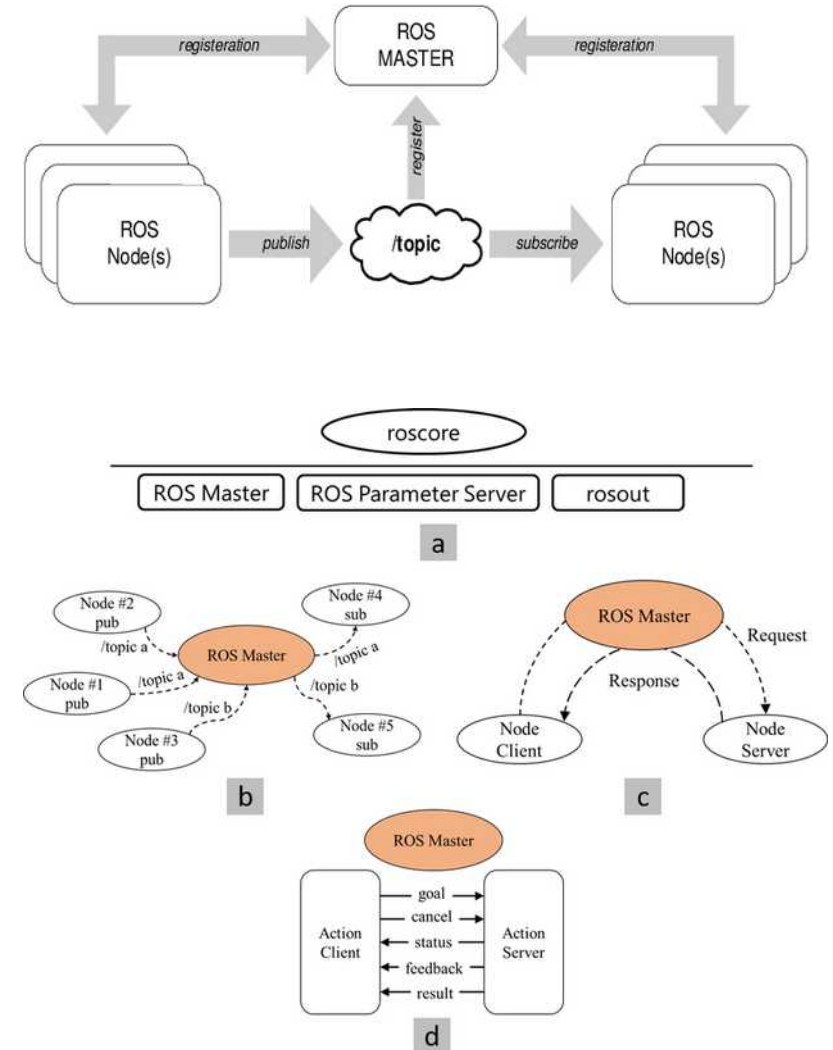
Közeledésmérnöki és Járműmérnöki Kar

Közeledés- és Járműirányítási Tanszék

ROS felépítés II.

- ROS Master, felel a node-k és a topic-ok regisztrálásáért, a paraméter szerver kezeléséért, valamint az alapvető funkciók kezeléséért. (a. ábra)
- A paraméter szerver egy olyan szolgáltatása a ROS Masternek, mely egy helyen mindenki számára látható módon tárol adatokat. Ezek általában statikus vagy fél-statikus információk, pl.: kalibrációs vagy állapot jelző információk. (a. ábra)
- **A ROS 2-ben NINCS master és paraméter szerver. A feladatokat decentralizáltan oldják meg a Data Distribution Service-szel (DDS) és Distributed Parameter API-val..**
- A rosout egy rendszer szintű logger. (a. ábra)
- A node-k egyedi folyamatok, melyek a rendszert alkotják. Egy node általában egy jól körül határolt feladatért felel ezzel is segítve egy moduláris rendszer kialakítását. (b. ábra)
- A topic-ok a kommunikációs csatornák a node-k között, melyek adott üzenet leírással/definícióval rendelkeznek. Az üzenet küldő regisztrálja a topic-ot a ROS Master-nél és az esemény vagy idő vezérlésnek megfelelően küldi az üzeneteket. A fogadó fél feliratkozik az adott topic-ra és képessé válik az üzenetek fogadására. (Felső ábra és b. ábra)
A gyakorlatban az üzenet továbbítás peer-to-peer kommunikációt jelent, a ROS Master csak az ip címek és az adott folyamat által nyitott port címeket tárolja, és adja át a küldő oldalnak. Az adat továbbítás aszinkron TCP kommunikációnak felel meg.
Lehetőség van több küldő és fogadó node definiálására is.

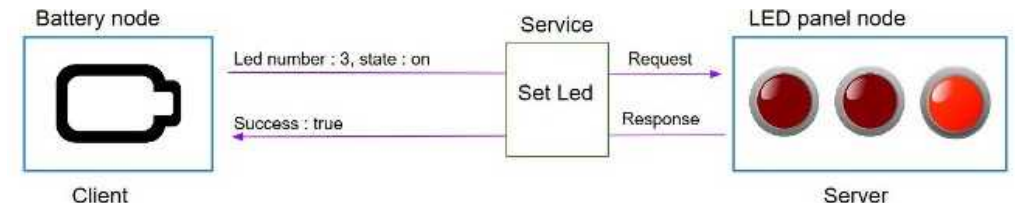
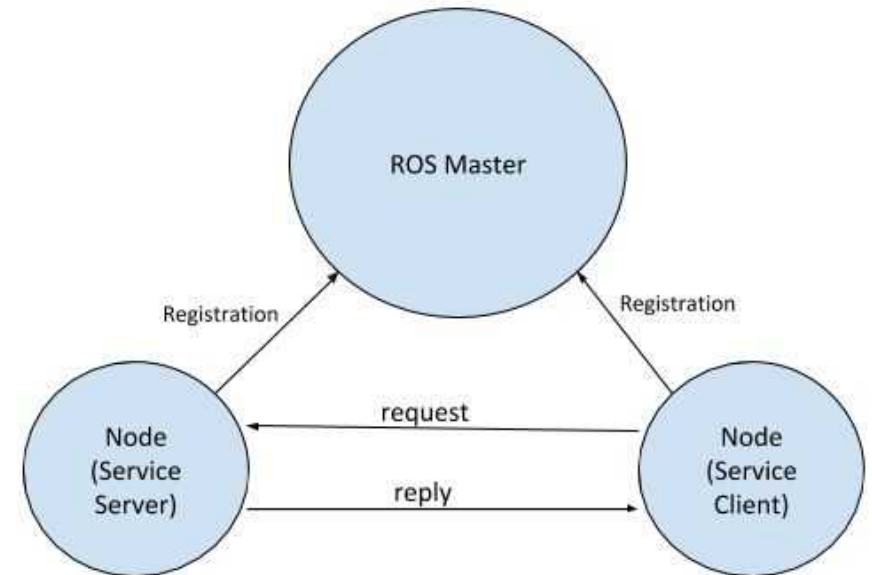
ROS felépítés III.

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Közlekedésmérnöki és Járműmérnöki Kar

Közlekedés- és Járműirányítási Tanszék

- A ROS service-ek egy „blocking” klienszerver rendszert alkotnak.
- Ezzel lehetőség van az adott kérés és a válaszként jött üzenet közötti kapcsolat definiálására.
- Egy service servernek több kliense is lehet.
- Hátrányuk, hogy szinkronizáltak. A kliens elküldi a kérést, ami blokkolja a folyamatát a válasz beérkezéséig. Azaz, ha a válasz üzenetre sokat kell várni, akkor a kliens folyamata áll.

ROS felépítés IV.

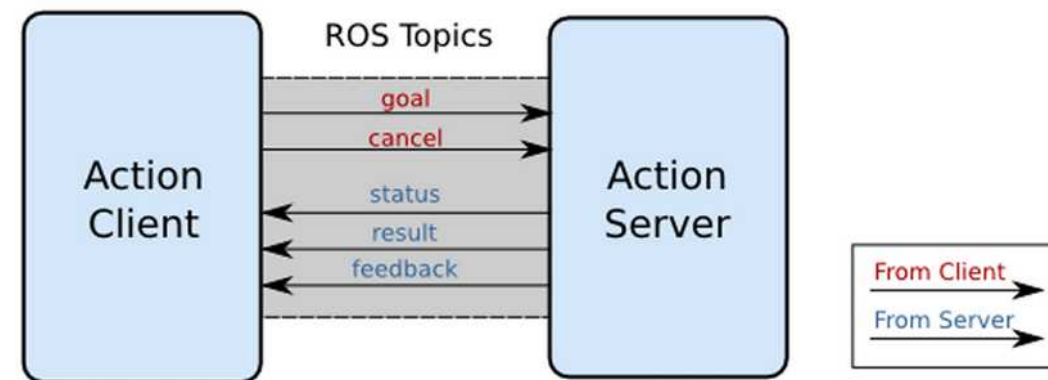
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Közeledésmérnöki és Járműmérnöki Kar

Közeledés- és Járműirányítási Tanszék

- A ROS actionök alkotnak.
- A kliens küld egy kérést (goal) a szervernek.
- A szerver válaszol rá (feedback).
- Ha szerver végzett, akkor küldi az eredményt (result).
- Menetközben a kliens.
- További lehetőség a kérés visszavonás a kliens részéről (cancel) és a státusz küldése a szerver részéről (status).

Action Interface

Támogatott nyelvek

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Közlekedésmérnöki és Járműmérnöki Kar

Közlekedés- és Járműirányítási Tanszék

- Támogatott nyelvek :
 - C++ 14
 - Python 3.8
 - Matlab/Simulink
 - Common LISP, Java, Ruby, R, Go, stb.
- Ezek közül a **pirossal** jelöltek, amiket a fejlesztők közvetlenül támogatnak.
- Legyünk körültekintőek, mert a c++ és Python implementációk között lehet különbség.

Például:

- on_shutdown() - képesek vagyunk felül írni a program leállításért felelős függvényét Python-ban, c++ ilyen függvény nem létezik, helyette az alap signal kezelő függvényt lehet használni.
- rospy.is_shutdown(), ros::ok(), ros::isShuttingDown()
- NodeHandle() - olyan objektumok, melyek kezelik a a program ROS-sal való kapcsolatát. Ezek csak c++-ban léteznek, pythonban nem.

```
#!/usr/bin/env python3
```

```
import rospy
from std_msgs.msg import String
```

```
def callback(msg):
    pass
```

```
if __name__ == '__main__':
    rospy.init_node('get_mes')
    sub_mes = rospy.Subscriber('/topic_name',String,callback)
    r = rospy.Rate(10)
    while not rospy.is_shutdown() :
        r.sleep()
```

```
#include "ros/ros.h"
#include "std_msgs/String.h"
```

```
void callback(const std_msgs::String::ConstPtr& msg){ }
```

```
int main(int argc, char **argv){
    ros::init(argc, argv, "get_mes");
    ros::NodeHandle n;
    ros::Subscriber sub = n.subscribe("/topic_name",
        1000, chatterCallback);
    ros::Rate r(10);
    while(ros::ok()){
        r.sleep();
    }

    return 0;
}
```

ROS robotok

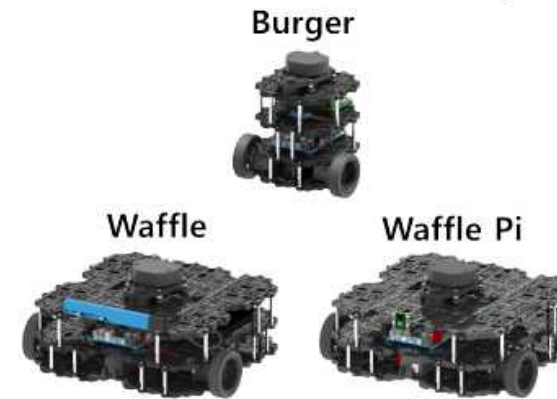
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Közlekedésmérnöki és Járműmérnöki Kar

Közlekedés- és Járműirányítási Tanszék

- Open Robotics
 - TurtleBot 3
- Husarion
 - Rosbot
- Clearpath Robotics
 - Turtlebot 4
 - Jackal, Husky, Warthog
- CogniTeam
 - Hamster
- F1tenth

TurtleBot 3 Family

Összefoglalás

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Közlekedésmérnöki és Járműmérnöki Kar

Közlekedés- és Járműirányítási Tanszék

- Mobil robotok
 - Differenciál hajtású robotok kinematikája és irányítása
 - Alapvető robotikai funkciók és algoritmusok
 - Lokalizáció
 - Térképezés
 - Útvonaltervezés és -követés
- Robot Operating System (ROS) alkalmazása
 - Linux
 - C++
 - Objektorientált programozás
 - ROS működése és alkalmazása

Vége

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Közlekedésmérnöki és Járműmérnöki Kar

Közlekedés- és Járműirányítási Tanszék

Köszönöm a figyelmet!